

JUDECĂTORIA CHIȘINĂU

(sediul Centru)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162.
Email: jcc@justice.md; Tel.: /+373 22/ 27-27-40
www.instante.justice.md

Dosar 2p/s-601/25

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28, mun. Chișinău, MD-2004

e-mail: secretariat@constcourt.md

Prin prezenta, Vă transmitem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmelor: „încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale” și „prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor....”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și sintagmele: ... „În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...b) - suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: - suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3); -suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;.... din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, ridicată de reprezentantul întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim” - avocatul Postolachi Gheorghe, în cauza civilă la cererea înaintată de Agenția Națională pentru Sănătate Publică împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare.

Anexă:

- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate - 09 file;
- Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 01 octombrie 2025 – 4 file..

Judecătorul,
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

Furdui Angela

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău, MD-2004, Republica
Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu Art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, pe
baza Încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 29.09.2025, în dosarul nr. 2-
25133229-12-2-17092025

I - AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire: SRL „CONECT-VIM”
2. IDNO: 1013600037456
3. Adresa: mun. Chișinău, str. Studenților nr. 17
4. Tel./fax: 022-123456 Email: conectvim@mail.md
- 5.
6. Numele și prenumele reprezentantului: Postolachi Gheorghe
7. Avocat, apărător al SRL „CONECT-VIM”
- 8.
- 9.
- 10.

II - OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare, are ca obiect verificarea corespunderii cerințelor Constituției a sintagmelor „încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale.....șiprezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor.....”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) și sintagmele criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor...

Si sintagmele În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...

....b) -suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: – suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3);

– suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;din art. 29¹ alin. (10) lit.

b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, deoarece contravin flagrant prevederilor art. 6 parag. 1, art. 7 parag 1 și art. 17 din CEDO, precum și prevederilor art. 1 alin. (3), art. 22 și art. 23 alin. (2) din Constituția RM, potrivit căroră „Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Normele solicitate ca neconstituționale nu sunt redactate cu precizia necesară unei norme legale și nu este reflectată în nici o Lege sau alt act normativ, situație care lasă la discreția subiectivă a reprezentantului organului de control sau a judecătorului, pentru a se expune, prin interpretarea normei represive-restrictive care poate fi incriminată persoanei, situație inadmisibilă într-o societate democratică, ori interpretarea Legii este o atribuție a Parlamentului, pe când reprezentanții organului de urmărire penală sau judecătorul are obligația doar de a aplica Legea.

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

În cadrul procesului civil nr. 2-25133229-12-2-17092025, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (judecător Angela Furdui), reclamanta Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) solicită validarea Deciziei nr. 01 din 11.09.2025 privind retragerea autorizației sanitare de funcționare nr. 024544/2025 din 17.04.2025, emisă pentru instituția de educație timpurie privată SRL „CONNECT-VIM”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Studenților nr. 17, administrator Crețu Ion.

Decizia de retragere se bazează pe un control inopinat efectuat la 03.09.2025, consemnat în Procesul-verbal nr. 05/19966 din 03.09.2025, în care s-au constatat presupuse încălcări grave ale normelor sanitare, care ar prezenta un pericol iminent și imediat pentru sănătatea copiilor. ANSP a notificat autorul sesizării cu privire la aceste încălcări, acordând un termen de remediere, care se pretinde a nu fi fost respectat.

Cererea de validare a fost depusă în temeiul articolelor 278¹⁰ - 278¹² din Codul de procedură civilă.

Normele contestate din Legea nr. 131/2012 au fost invocate ca temei pentru controlul inopinat și măsurile restrictive, permițând aprecieri subiective privind „gravitatea” și „pericolul iminent”, fără criterii obiective, ceea ce duce la incertitudine juridică, abuzuri și afectarea drepturilor economice ale autorului sesizării.

Normele contestate din Legea nr. 131/2012 sunt direct aplicabile în prezenta cauză, deoarece:

- Articolul 19 alin. (1) pct. 2) a servit ca temei pentru efectuarea controlului inopinat, invocându-se existența unor „încălcări grave” și a unui „pericol iminent și imediat pentru sănătatea persoanelor”;
- Articolul 29¹ alin. (10) lit. b) a servit ca temei pentru aplicarea măsurilor restrictive, inclusiv retragerea autorizației, în funcție de „criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor”.

Instanța de judecată va examina litigiul și va soluționa cererea de validare în baza acestor norme, conform Codului de procedură civilă (art. 278¹²), care impune verificarea probelor ce atestă încălcările, nivelul de gravitate, termenul de remediere și existența temeiurilor legale pentru retragere. Aplicarea acestor norme vagi poate duce la disproporționalități și abuzuri, afectând dreptul la proprietate și la activitate economică a pârâtului.

Condițiile prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt întrunite cumulativ:

- a) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție (legi);

- b) Excepția este ridicată de reprezentantul pârâtului (avocat Gheorghe Postolachi);

- c) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- d) Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate exact în această formulare.

Este de menționat că la aplicarea în practică, de către instanțele de judecată a normei precizate supra se atestă dificultăți la aplicarea pentru încălcare gravă ..., atunci când nu avem o practică vastă, sunt spre examinare câteva dosare numărate pe degete și cu Hotărâri diferite când uneori se admit cerințele părții vătămate, uneori se admit.

Aceasta denotă faptul că norma de la art. 19 alin. (1) pct. 2) și art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012 este neclar formulată și interpretativă diferit și contradictoriu.

IV - EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Art. 1. Statul Republica Moldova (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil. (2) Forma de guvernământ a statului este republica. (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Art. 4. Drepturile și libertățile omului și cetățeanului (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului și cetățeanului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Art. 20. Accesul liber la justiție (1) Orice cetățean are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care îi violează drepturile, libertățile și interesele legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Art. 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Art. 46. Dreptul la proprietate privată și ocrotirea ei de către stat (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate. (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire. (3) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

Art. 54. Restricționarea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar știrbi drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, ordinii publice, ocrotirii sănătății sau moralei publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor, prevenirii infracțiunilor, protecției economiei naționale sau asigurării apărării țării.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restricționarea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau libertății.

2. Prevederi relevante ale Codului jurisdicției constituționale nr. 502 din 16.06.1995:

Art. 7. Prezumția constituționalității actelor normative Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional pînă cînd neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

Art. 38. Excepția de neconstituționalitate (1) În cazul în care în procesul examinării cauzei în instanțele judecătorești de orice nivel apare incertitudine privind constituționalitatea legii sau a altui act normativ care urmează a fi aplicat, instanța judecătorească, la cererea părților sau din oficiu, ridică excepția de neconstituționalitate și sesizează Curtea Constituțională. (2) Instanța judecătorească care ridică excepția de neconstituționalitate este obligată să motiveze necesitatea soluționării ei de către Curtea Constituțională și să suspende examinarea cauzei pînă la pronunțarea hotărîrii Curții Constituționale. (3) Hotărîrea Curții Constituționale este obligatorie pentru instanța judecătorească care a ridicat excepția și pentru toate instanțele judecătorești.

3. Prevederi relevante ale CEDO,:

Art. 6. Dreptul la un proces echitabil (1) Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci cînd interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci cînd, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Art. 7. Nicio pedeapsă fără lege (1) Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvîrșită, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât cea care era aplicabilă în momentul în care infracțiunea a fost săvîrșită.

Art. 17. Interzicerea abuzului de drept Nimic din prezenta Convenție nu poate fi interpretat ca implicînd pentru un stat, un grup sau o persoană dreptul de a se angaja în orice activitate sau de a îndeplini orice act care vizează distrugerea oricăruia dintre drepturile și libertățile recunoscute în prezenta Convenție sau limitarea lor într-o măsură mai mare decât cea prevăzută în Convenție.

Protocolul nr. 1, Art. 1. Protecția proprietății Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.

PREVEDERILE RELEVANTE

din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreținător

Art. 19. Controlul inopinat (1) Organul de control poate decide efectuarea a controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, doar în cazul:

al.2. a) *deținerii informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, inclusiv ca urmare a autosesizării, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale care fac obiectul prezentei legi, situații care prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor, sau care lezează drepturile și libertățile fundamentale care fac obiectul prezentei legi, dacă sînt întrunite următoarele condiții:*

a) necesitatea inițierii controlului este motivată în prealabil;

b) poate fi rezonabil stabilit, din informația deținută pînă la inițierea controlului și din nota de motivare, că doar intervenția inopinată prin control va preveni și/sau stopa încălcările care în mod iminent provoacă prejudicii sau că astfel ar putea fi diminuate substanțial prejudiciile deja cauzate;

Art. 29¹. Măsurile restrictive ... **al. (10)** *În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...*

....b) -suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: – suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3);

– suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;

– stabilirea accesului restricționat la interfețele online sau eliminarea conținutului ce se referă la produsele periculoase, cu afișarea unui avertisment în atenția utilizatorilor finali;

V - ARGUMENTAREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI DREPTURILOR GARANTATE DE CONSTITUȚIE

Accesul la justiție este un principiu fundamental absolut aplicabil drepturilor și libertăților constituționale, importanța căruia nu poate fi contestată, odată ce este o cucerire și un instrument al statului de drept, în măsura în care garantarea sa nu este altceva decât consecința ideii de preeminență a dreptului.

Art. 8 al Declarației Universale a Drepturilor Omului: „Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin Constituție sau prin lege.”

Art 20 din Constituție indică în mod direct existența unei obligații pozitive a statului de a asigura dreptul la satisfacție efectivă în justiție, în primul rând, prin crearea un sistem de instanțe, în număr suficient, și reglementarea funcționării acestora în modul în care să fie satisfăcute cerințele minime.

Accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil potrivit Art. 6 paragraf 1 al CEDO, cu trimitere la prevederile similare ale Art. 20 din Constituția Republicii Moldova, constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică.

Art. 6 par. 1 prevede nu doar garanții procedurale, ci și un drept autonom, respectiv dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească, care, deși nu este prevăzut în mod expres în convenție, s-a dovedit a fi unul dintre cele mai importante elemente ale art. 6.

Susținem că prevederile criticate contravin Art. 23 din Constituție, potrivit căruia: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Conform jurisprudenței CEDO și a Curții Constituționale a Republicii Moldova, o normă juridică trebuie să îndeplinească următoarele condiții pentru a fi considerată constituțională:

1. Accesibilitate: Norma trebuie să fie publicată și accesibilă publicului, astfel încât cetățenii să poată cunoaște conținutul ei.
2. Claritate: Textul normei trebuie să fie formulat în mod clar, fără ambiguități, pentru a evita interpretările contradictorii.
3. Previzibilitate: Cetățenii trebuie să poată anticipa consecințele juridice ale acțiunilor lor pe baza normei, inclusiv eventualele sancțiuni.
4. Lipsa arbitrarului: Norma nu trebuie să permită aplicarea sa în mod discreționar sau abuziv de către autorități.

În HCC nr. 5 din 6 martie 2018 Dosarul nr. 10g/2018 – Curtea Constituțională a RM menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin Art. 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

Argumentarea încălcărilor constituționale a art. 19 alin. (1) pct. 2) și art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012:

Practica de apreciere a expresiilor contestate este contrară principiului legalității și previzibilității legii, care cer ca normele să fie definite cu mare exactitate, mai ales că aceste expresii constituie condiții pentru inițierea controalelor inopinate sau aplicarea măsurilor restrictive, putând duce la sancțiuni disproportionale.

a. **Lipsa clarității și previzibilității normei** Sintagma „încălcare gravă”, „pericol iminent și imediat”, „gravitatea încălcărilor”, „mărimea potențială a daunelor” și „criteriile de risc”

În articolele contestate este neclară, deoarece nu definește ce înseamnă „gravitate” sau ce obligații sunt vizate. Conform DEX, „grav” se referă la ceva serios, dar legea nu specifică dacă aceasta implică lipsa cunoștințelor, a autorizațiilor sau alte curențe. Trimiterea generală la „normele prevăzute de legile de specialitate” este vagă, neindicând ce acte normative (ex. protocoale sanitare) trebuie aplicate pentru a stabili răspunderea.

Aceasta contravine Art. 23 din Constituție, care obligă statul să asigure accesibilitatea și previzibilitatea normelor juridice. Jurisprudența CEDO (ex. cazul Kokkinakis v. Grecia, 25.05.1993) stabilește că normele juridice trebuie să fie formulate cu suficientă precizie pentru a permite justițiabililor să își adapteze comportamentul. Norma contestată nu îndeplinește această cerință, fiind susceptibilă de interpretări subiective.

Expresiile „încălcare gravă”, „pericol iminent și imediat”, „gravitatea încălcărilor”, „mărimea potențială a daunelor” și „criteriile de risc” sunt vagi, imprecise și lipsite de claritate, permițând interpretări arbitrare.

Din punct de vedere teoretic, principiul legalității (nullum crimen, nulla poena sine lege) impune ca orice normă restrictivă să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite persoanelor să anticipeze consecințele actelor lor și să-și adapteze comportamentul, evitând arbitriul autorităților.

Lipsa unor criterii obiective, cuantificabile și previzibile transformă aceste norme în instrumente de apreciere discreționară, contrar esenței democrației și statului de drept, unde legea trebuie să fie un ghid clar, nu un spațiu pentru subiectivism. Aceasta creează o incertitudine care subminează securitatea juridică, permițând abuzuri și discriminări.

Jurisprudența Curții Constituționale a recunoscut repetat neconstituționalitatea sintagmelor similare:

- Hotărârea nr. 15 din 06.05.1997: Normele trebuie să fie clare pentru a evita arbitriul.
 - Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016: A declarat neconstituțională o normă vagă, cerând garanții împotriva abuzurilor.
 - Hotărârea nr. 21 din 22.07.2016: A declarat neconstituțională sintagma „alte urmări grave” din art. 171 alin. (2) lit. d) CP (viol), pentru lipsa de precizie.
 - Hotărârea nr. 12 din 28.03.2017: A declarat neconstituțională „soldată cu urmări grave” din art. 328 alin. (3) lit. c) CP.
 - Hotărârea nr. 22 din 01.10.2018: A declarat neconstituțională „soldată cu urmări grave” din art. 328 alin. (3) lit. d) CP.
 - Hotărârea nr. 24 din 17.10.2019: A reiterat neconstituționalitatea unor expresii vagi similare, referindu-se la hotărârea anterioară.
 - Hotărârea nr. 59 din 2017 (DCC 59/2017): A analizat neconstituționalitatea „soldată cu urmări grave” în context penal.
- Jurisprudența CEDO subliniază că legea trebuie să fie accesibilă și previzibilă:
- Kokkinakis c. Greciei (25.05.1993): Legea trebuie să permită cetățenilor să-și regleze conduita.
 - Sunday Times c. Regatului Unit (26.04.1979): Formularea trebuie să fie precisă pentru a evita incertitudinea.
 - Rekvényi c. Ungariei (20.05.1999): Normele vagi încalcă art. 7 CEDO.
 - Del Río Prada c. Spaniei (21.10.2013): Lipsa de foreseeability încalcă securitatea juridică.
 - Cantoni c. Franței (15.11.1996): Termenii vagi nu oferă protecție împotriva arbitriului.
 - Coëme c. Belgiei (22.06.2000): Previzibilitatea este esențială pentru norme restrictive.

b) **Încălcarea principiului statului de drept și a securității raporturilor juridice**
(art. 1 alin. (3) din Constituție)

Normele contestate conferă organelor de control o marjă de apreciere excesivă, contrar statului de drept, unde legea trebuie să protejeze împotriva arbitrarului și să asigure egalitatea în fața legii. Teoretic, securitatea raporturilor juridice implică predictibilitate, stabilitate și non-arbitrariu, astfel încât subiecții de drept să poată anticipa intervențiile statului fără teamă de interpretări subiective.

Expresiile imprecise permit decizii discreționare, ducând la discriminare, nesiguranță și erodarea încrederii în instituții, ceea ce subminează valorile democratice. În absența unor standarde clare, legea devine un instrument de putere, nu de justiție.

Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 20 din 20.04.2018 a subliniat că legea trebuie să asigure predictibilitate în domenii sensibile ca controalele de stat; Hotărârea nr. 24 din 17.10.2019 a reiterat că vaguitatea contravine statului de drept. CEDO în *Rotaru c. României* (04.05.2000) a statuat că intervențiile trebuie să fie proporționale și previzibile pentru securitatea juridică; *Malone c. Regatului Unit* (02.08.1984) a cerut claritate în normele administrative.

c. Practica judiciară neuniformă. Aplicarea normei în practică a generat hotărâri contradictorii ale organelor de control, unele instanțe admitând cererile de validare.

Aceasta demonstrează că norma este imprevizibilă, afectând securitatea juridică și dreptul la un proces echitabil garantat de Art. 6 CEDO și Art. 20 din Constituție. Curtea Constituțională a statuat în Hotărârea nr. 6/2018 că normele neclare, care generează practici judiciare neuniforme, încalcă cerințele statului de drept (Art. 1 alin. (3)).

d. Aplicarea arbitrară Lipsa unor criterii clare pentru stabilirea „gravității” permite instanțelor să aplice norma în mod arbitrar, ceea ce contravine principiului securității juridice și Art. 1 alin. (3) din Constituție.

În cazul SRL „CONNECT-VIM”, acuzațiile de încălcare gravă nu sunt susținute de probe concrete care să demonstreze nerespectarea unor standarde specifice, ceea ce riscă să încalce dreptul la apărare (Art. 26) și dreptul la proprietate (Art. 46).

e. Restrângerea disproporționată a drepturilor

Art. 54 din Constituție interzice adoptarea legilor care diminuează drepturile fundamentale. Norma contestată, prin caracterul său vag, permite sancționarea întreprinzătorilor fără o bază legală clară, ceea ce constituie o restrângere disproporționată a drepturilor lor. Aplicarea normei în lipsa unor definiții precise riscă să afecteze dreptul la proprietate al SRL „CONNECT-VIM”, care a respectat cerințele legale privind autorizarea.

e. Încălcarea dreptului la un proces echitabil

Neclaritatea normei împiedică întreprinzătorul să își pregătească o apărare efectivă, încălcând Art. 6 CEDO și Art. 20 din Constituție. Curtea Constituțională a subliniat în Hotărârea nr. 29/2019 că normele neclare afectează dreptul la un proces echitabil, deoarece justițiabilii nu pot anticipa criteriile de judecată.

f. Încălcarea dreptului la proprietate și la activitate economică (art. 46, art. 9 din Constituție, Protocolul nr. 1 art. 1 CEDO)

Măsurile restrictive bazate pe criterii vagi lezează dreptul la proprietate și libertatea economică, fără garanții de necesitate și proporționalitate. Teoretic, orice ingerință în drepturile economice trebuie să respecte testul de proporționalitate: să fie prevăzută de lege clară, să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică. Lipsa clarității permite abuzuri, afectând libera dezvoltare economică și demnitatea umană prin incertitudine. Retragerea autorizației fără criterii precise echivalează cu o expropriere arbitrară.

CEDO în cauza *Sporrong și Lönnroth c. Suediei* (23.09.1982) menționează că: *Ingerințele în proprietate trebuie previzibile și proporționale*; *Beyeler c. Italiei* (05.01.2000): *Claritate în normele afectând proprietatea*. CCM în Hotărârea nr. 115 din 12.07.2012 a declarat neconstituționale norme vagi afectând drepturile economice.

În raport cu cele enunțate, prevederile criticate la acest capitol contravin art. 1 alin. (3), 4, 20, 22, 23, 46, 54 din Constituție.

VI - EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII

1. Admiterea prezentei excepții de constituționalitate;

Exercitarea controlului constituționalității cu declarare ca fiind neconstituționale a dispozițiilor sintagmelor „încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale.....șiprezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor....”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) și sintagmele criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor...și sintagmele În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...

....b) -suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: – suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3);

2. – suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale; 101010 din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și verificarea compatibilității normei contestate cu dispozițiile art. 1 alin. (3), 4, 20, 22, 23, 46, 54 din Constituție și art. 6(1), 7(1), 17 al CEDO, precum și Protocolul nr. 1 art. 1 CEDO, reieșind din argumentele invocate de autor în prezenta sesizare.

VII - EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Curtea Constituțională, anterior prin hotărâre, nu s-a expus asupra problemei ridicate.

VIII - DOCUMENTE ANEXATE

La prezenta sesizare, urmează a fi anexate de către instanța de judecată materialele cauzei civile.

IX - DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile care au fost expuse în prezenta sesizare sunt exacte. Sesizarea dată se depune în judecătoria Chișinău, judecătorului împuternicit să judece cauza.

Cu respect, avocat Postolachi Gheorghe 29.09.2025

Digitally signed by Postolachi Gheorghe
Date: 2025.10.01 12:24:40 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHEIERE

01 octombrie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
În componența:
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Furdui Angela
Didencu Valentin

Cu participarea:
Reprezentantului Agenției Naționale pentru Sănătate Publică – Ciobanu Cristina
Reprezentanților S.R.L. „Conect-Vim” – avocaților Frumosu Nicolae, Postolachi Gheorghe și administratorului Crețu Ion

Examinând în ședință publică chestiunea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate formulată de reprezentanții întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim” în cauza civilă la cererea depusă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare,

constată:

La 11 septembrie 2025, Agenția Națională pentru Sănătate Publică a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cerere împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare.

Prin scrisoarea Vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost expediată spre examinare, conform competenței, cererea depusă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

La 17 septembrie 2025, prezenta cerere a fost distribuită aleatoriu prin intermediul PIGD judecătorului Furdui Angela.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 septembrie 2025 s-a dispus de a nu da curs cererii depusă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică, fiind acordat reprezentantului un termen de 3 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea unei cereri în condițiile și forma stabilită de art. 278¹¹ Cod de procedură civilă.

La 25 septembrie 2025, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Agenția Națională pentru Sănătate Publică a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare.

În motivarea cererii, a menționat că la 17 aprilie 2025, Centrul de Sănătate Publică Chișinău din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (în continuare ANSP) a eliberat S.R.L. „Conect-Vim” Autorizație sanitară de funcționare nr. 024544/2025 valabilă până la 13 aprilie 2030, pentru genul de activitate „învățământ preșcolar” cu prestarea serviciilor instruire, educație, alimentație conform meniului coordonat pentru 75 locuri.

Notează că la 01 august 2025, în adresa ANSP a parvenit petiția cetățeanului Sîrcu Victor prin care solicită verificarea legalității eliberării autorizației sanitare de funcționare de către Centrul de Sănătate Publică Chișinău, pentru grădinița ce aparține S.R.L. „Conect-Vim” de pe str. Studenților, 17, cu realizarea unui control ierarhic superior la grădinița nominalizată, anexând actul de inspectare nr. 10/135 din 14 iulie 2025 a Inspectoratului Național pentru Supravegherea Tehnică.

Afirmă că la 14 august 2025, Ministerul Sănătății a transmis scrisoarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică nr.4292/25 din 11 august 2025 prin care solicită examinarea și expunerea asupra corectitudinii procesului de eliberare a Autorizației sanitare pentru funcționare emisă pentru instituția de educație timpurie gestionată de S.R.L. „Conect-Vim” situată la adresa str.

Studentilor, nr. 17, mun. Chişinău şi confirmarea dacă autorizaţia a fost emisă cu respectarea tuturor normelor sanitare şi cerinţelor legale în vigoare, precum şi informaţii relevante privind verificările şi documentaţia care au stat la baza eliberării actului respectiv.

Indică faptul că la 18 august 2025, prin rezoluţia preşedintelui Comisiei de disciplină din cadrul ANSP s-a dispus iniţierea şi efectuarea anchetei de serviciu în scopul elucidării tuturor circumstanţelor eliberării de către CSP Chişinău a Autorizaţiei sanitare pentru funcţionare cu nr.024544/2025 din 17 aprilie 2025, pentru activitatea Instituţiei de educaţie timpurie (grădiniţei), gestionată de S.R.L. „Conect-Vim”.

Relatează că întrucât în cadrul desfăşurării anchetei de serviciu au apărut dubii referitor la evaluarea corectă a grădiniţei în scopul eliberării autorizaţiei sanitare de funcţionare şi nu era clar care este statutul/destinaţia imobilului cu nr. 01003131001.01, în care a fost autorizată activitatea Instituţiei de educaţie timpurie (grădiniţei), în scopul verificării circumstanţelor descrise în petiţie şi scrisoarea INST, la şedinţa Comisiei de disciplină a ANSP din 01 septembrie 2025 s-a decis înaintarea în adresa Direcţiei control de stat în sănătate publică a unui demers privind efectuarea unui control inopinat repetat la obiectivul în cauză.

Susţine că la 03 septembrie 2025, de către inspectorii Aurelia Bîrnovan şi Gabriela Dima, în temeiul art. 19 alin. (1) al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat al activităţii de întreprinzător, a fost iniţiat şi efectuat un control inopinat repetat la obiectul în care îşi desfăşoară activitatea Instituţia de educaţie timpurie (grădiniţa), gestionată de către S.R.L. „Conect-Vim”, amplasată pe strada Studentilor, 17 în mun. Chişinău, temei servind petiţia nr.469/25 din 01 august 2024, dar şi demersul Ministerului Sănătăţii nr.7135 din 13 august 2025.

Afirmă că în rezultatul controlului inspectorii au întocmit procesul-verbal nr.PV-ANSP-2025-04429 din 03 septembrie 2025 în care au constatat un şir de încălcări ale prevederilor legale la eliberarea Autorizaţiei sanitare pentru funcţionare cu nr.024544/2025 din 17.04.2025, inclusiv şi eliberarea actului permisiv pentru activitatea unei instituţii de educaţie timpurie într-un imobil cu destinaţia „Casă de locuit individuală” cu suprafaţa de 321 m.p.

Totodată, constatările şi rezultatele controlului realizat în baza Delegaţiei de control nr. DL-ANSP-2025-02622 din 02/09/2025 cu scopul aprecierii corespunderii instituţiei cerinţelor legale în vigoare, inclusiv Regulamentului sanitar pentru instituţiile de educaţie timpurie, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1211/2016 amenajării încăperilor, la etapa examinării petiţiei nr.S-469/25 din 01 mai 2025 şi sesizării Ministerului Sănătăţii nr.4292/25 din 11 august 2025 au stabilit că grădiniţa deţine Autorizaţie sanitară pentru funcţionare cu nr.024544/2025, eliberată S.R.L. „Conect-Vim”, la 17 aprilie 2025 pentru Instituţie de educaţie timpurie cu 75 locuri - 513,0 m.p., cu termen de valabilitate până la 13 aprilie 2030.

Afirmă că constatările în urma controlului realizat reprezintă încălcări ale prevederilor art. 41 alin. (2) din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătăţii publice, art. art. 4, 5 alin. (1), (3), (5) din Legea nr.75/2015 cu privire la locuinţe, pct. pct. 16, 24, 28, 38, 44, 57, 67, 70, 71, 74, 91, 94, 121, 156, 162, 163, 170, 172, 181, 187, 197, 199, 206, 207, 243, 253 din Regulamentul sanitar pentru instituţiile de educaţie timpurie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1211/2016, pct. pct. 10, 12, 38, 105, 110 din Hotărârea Guvernului nr. 344/2020 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziţie pe piaţă şi utilizarea produselor biocide, art. 27 alin. (2) din Legea privind controlul tutunului nr.278 din 14 decembrie 2007.

Susţine că încălcările constatate în cadrul controlului inopinat din 03 septembrie 2025, depistarea în contractul de locaţiune nr.01 din 25 mai 2024 a unor date neautentice, precum şi în temeiul prevederilor art. 17 alin. (7) lit. b), art. 18¹ din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătăţii publice şi art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, au servit drept temei pentru emiterea de către conducerea ANSP a Deciziei din 11 septembrie 2025 privind retragerea Autorizaţiei sanitare pentru funcţionare cu nr.024544/2025 din 17 aprilie 2025.

În drept, îşi întemeiază cererea în baza art. 17 alin. (7) lit. b), art. 18¹ din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătăţii publice şi art. 29¹ alin. (3), alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător.

Solicită validarea Deciziei nr.01 din 11 septembrie 2025 cu privire la retragerea Autorizaţiei sanitare de funcţionare nr.024544 din 17 aprilie 2025 pentru activitatea instituţiei de educaţie timpurie eliberată S.R.L. „Conect-Vim”, cu sediul în mun. Chişinău, str. Studentilor, 17 şi interzicerea S.R.L. „Conect-Vim” să desfăşoare activitate de educaţie timpurie cu prestarea serviciilor de instruire, educaţie, alimentaţie în casa de locuit individuală de pe adresa mun. Chişinău, str. Studentilor, 17.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2025 a fost acceptată spre examinare cererea depusă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare.

La 30 septembrie 2025, reprezentantul S.R.L. „Conect-Vim” – avocatul Frumosu Nicolae a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii formulate de Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

Menționează că inițierea controlului inopinat din 03 septembrie 2025 a avut loc cu încălcarea condițiilor stricte impuse de prevederile art. 19 alin. (1), (3) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, pentru autorizarea unei astfel de intervenții surpriză. Legea prevede expres temeiurile limitative și procedura pentru controalele inopinate, precum și obligația organului de control de a justifica riguros necesitatea unui control neplanificat. În speță, consideră că ANSP nu a respectat aceste cerințe, invocând lipsa temeiului legal clar pentru controlul inopinat, justificarea insuficientă a urgenței controlului, evaluarea incorectă a riscului la inițierea controlului, nereguli în delegația de control și documentarea inițierii, necomunicarea listelor de verificare odată cu delegația de control.

Concluzionează că controlul inopinat a fost declanșat de ANSP fără un temei legal valid și cu nesocotirea cerințelor procedurale de fundamentare și autorizare. Consideră că încălcarea condițiilor de inițiere echivalează cu lipsa dreptului de a efectua controlul în acel caz, deci cu exces de putere din partea ANSP. În consecință, conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 131/2012, afirmă că rezultatele acestui control ilegal sunt nule de drept, iar cererea de validare a măsurii dispuse urmează a fi respinsă.

Indică faptul că pe parcursul efectuării controlului și la întocmirea procesului-verbal de control din 03 septembrie 2025, inspectorii ANSP au admis, de asemenea, abateri semnificative de la prevederile legale. Aceste nereguli procedurale și de fond viciază rezultatele controlului și constituie temei de nulitate a procesului-verbal, conform art. 31 din Legea nr. 131/2012.

Afirmă că Decizia ANSP de retragere a autorizației sanitare de funcționare a S.R.L. „Conect-Vim” este lovită de nulitate atât prin prisma viciilor de procedură, cât și prin propria sa incoerență față de procesul-verbal de control și față de cadrul legal aplicabil măsurilor restrictive.

În ședința de judecată din 01 octombrie 2025, reprezentantul S.R.L. „Conect-Vim”- avocatul Postolachi Gheorghe a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmelor: „încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale” și „prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor....”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și sintagmele: ... „În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...b) - suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: - suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3); -suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;.... din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat.

Consideră că aceste sintagme contravin flagrant prevederilor art. 6 par. 1, art. 7 par. 1 și art. 17 din CEDO, precum și prevederilor art. 1 alin. (3), art. 22 și art. 23 alin. (2) din Constituția RM, potrivit cărora, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Afirmă că normele solicitate ca neconstituționale nu sunt redactate cu precizia necesară unei norme legale și nu este reflectată în nici o Lege sau alt act normativ, situație care lasă la discreția subiectivă a reprezentantului organului de control sau a judecătorului, pentru a se expune, prin interpretarea normei represive-restrictive care poate fi incriminată persoanei, situație inadmisibilă într-o societate democratică, ori interpretarea Legii este o atribuție a Parlamentului, pe când reprezentanții organului de urmărire penală sau judecătorul are obligația doar de a aplica Legea.

Menționează că în cadrul procesului civil nr.2-25133229-12-2-17092025, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (judecător Angela Furdui), Agenția Națională pentru Sănătate Publică solicită validarea Deciziei nr. 01 din 11 septembrie 2025 privind retragerea autorizației sanitare de funcționare nr. 024544/2025 din 17 aprilie 2025, emisă pentru instituția de educație timpurie privată S.R.L. „Conect-Vim”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Studenților nr. 17, administrator Crețu Ion.

Notează că decizia de retragere se bazează pe un control inopinat efectuat la 03 septembrie 2025, consemnat în procesul-verbal nr. 05/19966 din 03 septembrie 2025, în care s-a constatat presupuse încălcări grave ale normelor sanitare, care ar prezenta un pericol iminent și imediat pentru sănătatea copiilor. ANSP a notificat autorul sesizării cu privire la aceste încălcări, acordând un termen de remediere, care se pretinde a nu fi fost respectat. Cererea de validare a fost depusă în temeiul articolelor 278¹⁰ - 278¹² Cod de procedură civilă.

Menționează că normele din Legea nr. 131/2012 au fost invocate ca temei pentru controlul inopinat și măsurile restrictive, permițând aprecieri subiective privind „gravitatea” și „pericolul iminent”, fără criterii obiective, ceea ce duce la incertitudine juridică, abuzuri și afectarea drepturilor economice ale autorului sesizării.

Normele contestate din Legea nr. 131/2012 sunt direct aplicabile în prezenta cauză, deoarece articolul 19 alin. (1) pct. 2) a servit ca temei pentru efectuarea controlului inopinat, invocându-se existența unor „încălcări grave” și a unui „pericol iminent și imediat pentru sănătatea persoanelor”, iar articolul 29¹ alin. (10) lit. b) a servit ca temei pentru aplicarea măsurilor restrictive, inclusiv retragerea autorizației, în funcție de „criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor”.

Relatează că instanța de judecată va examina litigiul și va soluționa cererea de validare în baza acestor norme, conform Codului de procedură civilă (art. 278¹²), care impune verificarea probelor ce atestă încălcările, nivelul de gravitate, termenul de remediere și existența temeiurilor legale pentru retragere. Aplicarea acestor norme vagi poate duce la disproporționalități și abuzuri, afectând dreptul la proprietate și la activitate economică a pârâtului.

Susține că condițiile prevăzute la art. 12¹ alin. (2) Cod de procedură civilă sunt întrunite cumulativ: a) Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție (legi); b) Excepția este ridicată de reprezentantul pârâtului (avocat Gheorghe Postolachi); c) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate exact în această formulare.

Menționează că la aplicarea în practică, de către instanțele de judecată a normei precizate supra se atestă dificultăți la aplicarea pentru încălcare gravă, atunci când nu există o practică vastă, sunt spre examinare câteva dosare numărate pe degete și cu hotărâri diferite când uneori se admit cerințele părții vătămate, uneori se admit. Aceasta denotă faptul că norma de la art. 19 alin. (1) pct. 2) și art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012 este neclar formulată și interpretativă diferit și contradictoriu.

Referitor la legislația pertinentă face referire la prevederile art.1, 4, 20, 23, 46, 54 din Constituția R.M, art. 7, 38 din Codul jurisdicției constituționale nr.502 din 16 iunie 1995, art. 6, 7, 17 ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 1 din Protocolul nr. 1.

În susținerea obiectului sesizării reprezentantul întreprinzătorului menționează că accesul la justiție este un principiu fundamental absolut aplicabil drepturilor și libertăților constituționale, importanța căruia nu poate fi contestată, odată ce este o cucerire și un instrument al statului de drept, în măsura în care garantarea sa nu este altceva decât consecința ideii de preeminență a dreptului.

Articolul 8 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, prevede că orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin Constituție sau prin lege.

Articolul 20 din Constituție indică în mod direct existența unei obligații pozitive a statului de a asigura dreptul la satisfacție efectivă în justiție, în primul rând, prin crearea un sistem de instanțe, în număr suficient, și reglementarea funcționării acestora în modul în care să fie satisfăcute cerințele minime.

Afirmă că accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil potrivit art. 6 paragraf 1 al CEDO, cu trimitere la prevederile similare ale art. 20 din Constituția Republicii Moldova, constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică.

Art.6 par. 1 prevede nu doar garanții procedurale, ci și un drept autonom, respectiv dreptul de a avea acces la o instanță judecătorească, care, deși nu este prevăzut în mod expres în convenție, s-a dovedit a fi unul dintre cele mai importante elemente ale art.6.

Susține că prevederile criticate contravin art. 23 din Constituție, potrivit căruia, fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște

drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Conform jurisprudenței CEDO și a Curții Constituționale a Republicii Moldova, o normă juridică trebuie să îndeplinească următoarele condiții pentru a fi considerată constituțională, accesibilitate - norma trebuie să fie publicată și accesibilă publicului, astfel încât cetățenii să poată cunoaște conținutul ei, claritate - textul normei trebuie să fie formulat în mod clar, fără ambiguități, pentru a evita interpretările contradictorii, previzibilitate - cetățenii trebuie să poată anticipa consecințele juridice ale acțiunilor lor pe baza normei, inclusiv eventualele sancțiuni, lipsa arbitrarului - norma nu trebuie să permită aplicarea sa în mod discreționar sau abuziv de către autorități.

În HCC nr. 5 din 6 martie 2018, dosar nr. 10g/2018 - Curtea Constituțională a RM menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41).

În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin art. 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...]”

În argumentarea încălcărilor constituționale a art. 19 alin. (1) pct. 2) și art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131/2012, menționează că practica de apreciere a expresiilor contestate este contrară principiului legalității și previzibilității legii, care cer ca normele să fie definite cu mare exactitate, mai ales că aceste expresii constituie condiții pentru inițierea controalelor inopinate sau aplicarea măsurilor restrictive, putând duce la sancțiuni disproporționate.

Evidențiază lipsa clarității și previzibilității normei sintagma „încălcare gravă”, „pericol iminent și imediat”, „gravitatea încălcărilor”, „mărimea potențială a daunelor” și „criteriile de risc”

Afirmă că în articolele contestate este neclară, deoarece nu definește ce înseamnă „gravitate” sau ce obligații sunt vizate. Conform DEX, „grav” se referă la ceva serios, dar legea nu specifică dacă aceasta implică lipsa cunoștințelor, a autorizațiilor sau alte curențe. Trimiterea generală la „normele prevăzute de legile de specialitate” este vagă, neindicând ce acte normative (ex. protocoale sanitare) trebuie aplicate pentru a stabili răspunderea.

Consideră că aceasta contravine art. 23 din Constituție, care obligă statul să asigure accesibilitatea și previzibilitatea normelor juridice. Jurisprudența CEDO (ex. cazul Kokkinakis v. Grecia, 25.05.1993) stabilește că normele juridice trebuie să fie formulate cu suficientă precizie pentru a permite justițiabililor să își adapteze comportamentul. Norma contestată nu îndeplinește această cerință, fiind susceptibilă de interpretări subiective.

Expresiile „încălcare gravă”, „pericol iminent și imediat”, „gravitatea încălcărilor”, „mărimea potențială a daunelor” și „criteriile de risc” sunt vagi, imprecise și lipsite de claritate, permițând interpretări arbitrare.

Din punct de vedere teoretic, principiul legalității (nullum crimen, nulla poena sine lege) impune ca orice normă restrictivă să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite persoanelor să anticipeze consecințele actelor lor și să-și adapteze comportamentul, evitând arbitriul autorităților.

Lipsa unor criterii obiective, cuantificabile și previzibile transformă aceste norme în instrumente de apreciere discreționară, contrar esenței democrației și statului de drept, unde legea

trebuie să fie un ghid clar, nu un spațiu pentru subiectivism. Aceasta creează o incertitudine care subminează securitatea juridică, permițând abuzuri și discriminări.

Subliniază referitor la încălcarea principiului statului de drept și a securității raporturilor juridice (art. 1 alin. (3) din Constituție), or normele contestate conferă organelor de control o marjă de apreciere excesivă, contrar statului de drept, unde legea trebuie să protejeze împotriva arbitrarului și să asigure egalitatea în fața legii. Teoretic, securitatea raporturilor juridice implică predictibilitate, stabilitate și non-arbitrar, astfel încât subiecții de drept să poată anticipa intervențiile statului fără teamă de interpretări subiective.

Expresiile imprecise permit decizii discreționare, ducând la discriminare, nesiguranță și erodarea încrederii în instituții, ceea ce subminează valorile democratice. În absența unor standarde clare, legea devine un instrument de putere, nu de justiție.

Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 20 din 20.04.2018 a subliniat că legea trebuie să asigure predictibilitate în domenii sensibile ca controalele de stat; Hotărârea nr. 24 din 17.10.2019 a reiterat că vagitatea contravine statului de drept. CEDO în Rotaru c. României (04.05.2000) a statuat că intervențiile trebuie să fie proporționale și previzibile pentru securitatea juridică; Malone c. Regatului Unit (02.08.1984) a cerat claritate în normele administrative.

Notează practica judiciară neuniformă, aplicarea normei în practică a generat hotărâri contradictorii ale organelor de control, unele instanțe admitând cererile de validare. Aceasta demonstrează că norma este imprevizibilă, afectând securitatea juridică și dreptul la un proces echitabil garantat de Art. 6 CEDO și Art. 20 din Constituție. Curtea Constituțională a statuat în Hotărârea nr. 6/2018 că normele neclare, care generează practici judiciare neuniforme, încalcă cerințele statului de drept (Art. 1 alin. (3)).

Aplicarea arbitrară în lipsa unor criterii clare pentru stabilirea „gravității” permite instanțelor să aplice norma în mod arbitrar, ceea ce contravine principiului securității juridice și art. 1 alin. (3) din Constituție.

În cazul S.R.L. „Conect-Vim” consideră că acuzațiile de încălcare gravă nu sunt susținute de probe concrete care să demonstreze nerespectarea unor standarde specifice, ceea ce riscă să încalce dreptul la apărare (Art. 26) și dreptul la proprietate (Art. 46).

Articolul 54 din Constituție interzice adoptarea legilor care diminuează drepturile fundamentale. Norma contestată, prin caracterul său vag, permite sancționarea întreprinzătorilor fără o bază legală clară, ceea ce constituie o restrângere disproporționată a drepturilor lor. Aplicarea normei în lipsa unor definiții precise riscă să afecteze dreptul la proprietate al S.R.L. „Conect-Vim”, care a respectat cerințele legale privind autorizarea.

Neclaritatea normei împiedică întreprinzătorul să își pregătească o apărare efectivă, încălcând Art. 6 CEDO și Art. 20 din Constituție. Curtea Constituțională a subliniat în Hotărârea nr. 29/2019 că normele neclare afectează dreptul la un proces echitabil, deoarece justițiabilii nu pot anticipa criteriile de judecată.

Notează referitor la încălcarea dreptului la proprietate și la activitate economică (art. 46, art. 9 din Constituție, Protocolul nr. 1 art. 1 CEDO). Măsurile restrictive bazate pe criterii vagi lezează dreptul la proprietate și libertatea economică, fără garanții de necesitate și proporționalitate. Teoretic, orice ingerință în drepturile economice trebuie să respecte testul de proporționalitate: să fie prevăzută de lege clară, să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică. Lipsa clarității permite abuzuri, afectând libera dezvoltare economică și demnitatea umană prin incertitudine. Retragerea autorizației fără criterii precise echivalează cu o expropriere arbitrară.

CEDO în cauza Sporrong și Lönnroth c. Suediei (23.09.1982) menționează că: Ingerințele în proprietate trebuie previzibile și proporționale; Beyeler c. Italiei (05.01.2000): Claritate în normele afectând proprietatea. CCM în Hotărârea nr. 115 din 12.07.2012 a declarat neconstituționale norme vagi afectând drepturile economice.

În raport cu cele enunțate, consideră că prevederile criticate la acest capitol contravin art. 1 alin. (3), 4, 20, 22, 23, 46, 54 din Constituție.

Reprezentanții S.R.L. „Conect-Vim” – avocații Frumosu Nicolae, Postolachi Gherghel și administratorul Crețu Ion, au susținut și au solicitat admiterea cererii și remiterea către Curtea Constituțională RM excepția de neconstituționalitate.

Reprezentantului Agenției Naționale pentru Sănătate Publică – Ciobanu Cristina, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii reprezentanților întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim”

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, susținând că prevederile actelor normative aplicabile speței, sunt clare și explicite.

Audiind participanții la proces, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă, din considerentele ce urmează.

Conform art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și art.4 alin.(1) Legea cu privire la Curtea Constituțională nr.317-XIII din 13 decembrie 1994, Curtea Constituțională: exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Aliniatul (2) al aceluiași articol, statuează că la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Totodată, Curtea Constituțională în punctele 77, 79, 80, 82 și 87 din Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016 a constatat, că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către: 1) instanța de judecată din oficiu, care, respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o altă normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate; 2) părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei. Controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă, de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitate de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

În acest context este de remarcat că Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor indicate și ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, obiect al excepției fiind sintagmele: „încălcarea gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcare gravă a drepturilor și libertăților fundamentale” și „prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor...”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și sintagmele: ... „În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...b) - suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: - suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3); -suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;.... din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, deoarece nu prezintă o suficientă claritate; excepția a fost ridicată de reprezentantul părții, de asemenea, art. 12¹

alin. (4) Cod de procedură civilă, se aplică de instanță însăși la soluționarea cererii de ridicare a excepției, or eventuala respingere în această parte a sesizării, ar lipsi partea de însăși posibilitatea ridicării în această parte a excepției în condițiile în care invocă incompatibilitatea acestor prevederi la aspectul imposibilității contestării încheierii de respingere a sesizării; și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, fapt pentru care instanța va admite cererea înaintată.

Pentru considerentele enunțate, se va ridica excepția de neconstituționalitate la cererea formulată de reprezentanții întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim”, în cauza civilă la cererea depusă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică împotriva S.R.L. „Conect-Vim” cu privire la retragerea autorizației sanitare de funcționare, privind sintagmele: „încălcarea gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcarea gravă a drepturilor și libertăților fundamentale” și „prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor...”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și sintagmele: ... „În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...b) - suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: - suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3); - suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;.... din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, conform sesizării anexate, cu remiterea după competență Curții Constituționale, a sesizării reprezentanților întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim”.

În conformitate cu prevederile art. 12¹ alin.(3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amînă pledoariile.

În conformitate cu prevederile art. art. 12¹, art.269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

dispune:

Se admite cererea reprezentanților întreprinzătorului S.R.L. „Conect-Vim” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite Curții Constituționale sesizarea reprezentantului reclamantului S.R.L. „Conect-Vim” - avocatul Postolachi Gheorghe privind excepția de neconstituționalitate a sintagmelor: „încălcarea gravă a regulilor de securitate ori siguranță, precum și de încălcarea gravă a drepturilor și libertăților fundamentale” și „prezintă un pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea persoanelor...”, care se conțin în dispozițiile art. 19 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat și sintagmele: ... „În funcție de criteriile de risc, de gravitatea încălcărilor, de mărimea potențială a daunelor și de normele prevăzute de legile de specialitate, organele de control aplică următoarele categorii de măsuri restrictive: ...b) - suspendarea dreptului de a desfășura unele activități, de a utiliza bunuri/echipamente prin: - suspendarea sau retragerea unui act permisiv în condițiile alin. (3); -suspendarea înregistrării în sau radierea din registrele oficiale;.... din art. 29¹ alin. (10) lit. b) din Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Furdui Angela